

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the
United States.
Issued every day except Sundays
and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 296. — ŠTEV. 296.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 19, 1910. — PONEDELJEK, 19. GRUDNA, 1910.

VOLUME XVIII — LETNIK XVIII

200 izvodov MOHORJEVIH KNJIG za leto 1911

imamo še v zalogi in jih pošljamo za \$1.30 poštinsko prostro.

Upravnštvo "Glasa Naroda",
82 Cortlandt St., New York

Iz delavskih krogov. Zanimiva razstava.

Nad 800 krojaških delavcev v New
Yorku, ki izdelujejo jopiče za otro-
ke, je pričelo štrajkati, da pomo-
rejo svojim tovaršem v Chicagu
do zmage.

ŠOFERJI PRED NOVIM ŠTRAJ- KOM.

Zapadne železnice so naprosile zvez-
nega delavskoga komisarja, da po-
ravnava kontroverzo zaradi plače, ki
je nastala med njimi in stroje-
vodnjami.

Consumers League je otvorila v so-
boto v arkadah na vogalu 23. ceste in
Broadway v New Yorku zanimivo
razstavo o nevarnostih, ki obstoje v
delavničnih, v katerih delajo rudo-
letni delaveci in delavke. Ti siromaki
morajo zdaj pred Božičem v tesnih
in nezračnih sobah delati v pozno
noč, dokler vse izmučeni ne omagajo.
Razstavljeni so umetne rože, igle za
klubuke, vlasna igle, pletenine in ro-
že iz papirja, katere so izdelali odro-
ci. Obiskovalci bodo lahko primerjali
visoke prodajalne cene z nizkimpla-
čami, katere dobe delaveci za delo.

Krojaški štrajk v New Yorku.

Uradniki krojaških organizacij so
dognali, da se v New Yorku izdeluje
blago za chiaške, krojaške tvrdke.
Vsled tega se je proglašil štrajk, da
se podpira chiaške krojaške delavec,
ki se že daje časa bore za svoje pravi-
cice. Nad 800 krojaških delavec,
ki izdelujejo jopiče za otroke, je ta-
koj pričelo štrajkati. Tekom tega
tedna se pričakuje, da se bodo pro-
glasili splošen štrajk za to stroko.

Šoferji groze z novim štrajkom.

Uradniki šoferske unije v New
Yorku namigajo, da bodo najbrže
prišli do novega šoferskega štrajka,
ker avtomobilne družbe nočijo spre-
jeti nekateri šoferje, dasti isti na-
sili kaznovani in tudi niso v pre-
iskavi. Dotični šoferje so kompanijam
ovladili specifični detektivi. Šo-
ferji so se pritožili pri županu Gay-
norju in ta bode zdaj zopet posredo-
val pri kompanijah.

Štrajk strojevodij na zapadnih ž- leznicah.

Vodstvo 51 zapadnih železnic se je
obrnalo do zveznega delavskoga ko-
misarja Charles P. Neilla, da posre-
duje med njimi in strojevodjimi za-
radi kontroverze, ki je nastala radi
plače. Strojevodje nečejo sprejeti
9½ odstotnega zvišanja plače, katero
jim železnice ponujajo in zahtevajo
15 odstotkov.

Nesreča v Tacoma, Va.

Bristol, Tenn., 17. dec. — Rešileci
so rešili štiri delave, ki so bili v sre-
do v premogovniku v Tacomi podstuti.
Izmed teh je eden umrl. V jami je
bilo 12 delavev. Osem se jih je za-
dušilo.

Cena vožnja.

Parik od Austro-American proge
LAURA
odpluje dne 4. januarja

OCEANIA
odpluje dne 11. januarja

ALICE
odpluje dne 18. januarja

iz New Yorka v Trat in Reko. S tem
parikom dosegajo Slovenci in Hrvati
najhitrejšo v svoj rojstni kraj.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Trat in Reko \$35.00

do Ljubljane 35.60

do Zagreba 36.20

Tačne liste je dobiti pri Frank

Saksler Co., 82 Cortlandt St., New

York.

Nesreča na železnicah. Vlak skočil s tira.

Strojevodja in kurjač sta bila težko
telesno poškodovana.

KOLIZIJA PRI SARATOGI.

Dva tovorna vozova sta se odtrgala
od motornega voza in zadebla v ka-
ro, ki je bila napolnjena s potniki.

Norfolk, Va., 17. dec. — Na progri
med Roanoke in Norfolk je v soboto
zjutraj skočil s tira vlak Virginia ž-
eleznice. Stroj je prvi šel s tracino, druge
vozovi pa so se že takoj naprej in se
prevrnili. Strojevodja in kurjač
sta bila težko telesno poškodovana.
Potniki so zadobili le lahke telesne
poškodbe.

Nasledki kolizije.

Saratoga, N. J., 17. dec. — Blizu
Schuyerville, N. J., sta se dva tovorni
vozova odtrgala od motornega voza
in tekla nazaj po progri. Zadebla
sta v električni voz, kateri je vozil za
vlakom in ga razdrobila. V vozu je
bilo poleg treh uslužbenecov 11 potnikov.
Vse osebe so bile več ali manj
težko poškodovane. Po trčenju so vsi
trije vozovi pričeli goret in so bili
popolnoma uničeni. Med ponesrečenimi
je tudi pastor dr. Daniel Hoffman
Martin iz Glen Falls, ki je zadobil te-
ške notranje poškodbe. Daniel Salvator
iz Thomsons je bila zdrobljena
noga. James Tucker iz Greenwicha
pa ruka.

Urednik lista "Austria" dr. Karl Weis arretovan.

Mora plačati \$1000 globec ali bo pa
moral sedeti v zaporu.

CONTEMPT OF COURT.

Arretovanec je predsednik od Austria
Publishing Co. in od "Gesangsver-
ein Oesterreich" ter podpredsednik
od Immigrant Society of N. Y. itd.

Dr. Karl Weiss, bivši član Avstrijske
dobrodelenke družbe in v krogih
avstrijske kolonije v New Yorku zelo
znan oseba, je bil v soboto v svoji
pisarni arretovan in bo moral sedeti v
zaporu, ako ne bo plačal \$1008,19 glo-
bec, katero mu je prisodil Supreme
Court.

Bi bil rad hišni posestnik.

Pred kakimi šestimi leti bi bil dr. Karl Weiss rad postal hišni posestnik,
ker pa ni imel denarja, izposodil si je od takratnega svojega prijatelja
Morica Kopfsteina \$750. S tem denarjem je kupil na Clinton Ave. v Hoboken,
N. J., hišo, katero je pa potem
zapisal nekemu drugemu in ta je jo
prepisal na dr. Weissovo ženo. Hiša
je bila po seriu prodana in kupil jo
je dr. Seiner. Pri teh transakcijah se je
pozabilo na malenkost, katero je
Kopfstein posodil dr. Weissu in pri-
jateljstvo je vsled tega trpel.

Štvar v rokah advokatov.

Kopfstein je izročil štvar advoka-
tu C. A. Blaebertu, ki je leta 1907 iz-
posodil papirno ipovelje proti dr.
Weissu. Obsojenec se je zavezal, da
bo dolg v obrokih poravnal. Ker ni
objebral držal, je bil pozvan pred sod-
nijo, da prispeže, da ne poseduje ničesar.
Bil je zaslisan, na kar je bila
štvar preložena. Dne 28. oktobra bi
bil moral dr. Weiss zopet priti k sod-
niji, pa ni prišel. Vsled tega ga je
sodnik Bischoff pozval, da se opraviči
zaradi preziranja sodišča in ker se
nima poziv z odzval, je bil kri-
vim spoznanega delikta. Imel je že
enkraj priliko, da se opraviči ali zopet
ni prišel in na to ga je sodnik E. B.
Amend obsojal na globou, ki odgovarja
Kopfsteinu dolgovano sveto z ob-
restmi in z vsemi stroški vred.

Dr. Karl Weiss je tudi med Sloven-

ci znan in je isti dr. Weiss, ki je

podpisal z drugimi avstr. patrioti fa-

mazno prošnjo na cesarja Franca Jo-

zeja, da dovoli avstrijski vojaški god-

Položaj v Mehiki.

Poraz vladnih čet.

Mehikanske čete so se morale udati
vstašem in jim izročiti orožje.

POROČILO KONZULA L. ELLS- WORTH.

Insurgentni so dobro oboroženi ali ni-
majno pravega voditelja.

El Paso, Tex., 17. dec. — Tukajšnji
železnični uradniki so izvedeli, da so
bile vladne čete pri La Junta, ki leži
blizu Minaca ob mehiškanskem North-
western & Orient železnicu, po večur-
nem boju popolnoma poražene. Pri-
bližno 150 mož je odložil orožje in se
udalil vstašem. Ker so vse brzojiv-
ne zice potrgane, se ne more dobiti
natančnih poročil. Vladne čete so šte-
le baje 1000 mož in so bile pod
veljtvom generalov Novara in Her-
manza.

Nasledki kolizije.

Saratoga, N. J., 17. dec. — Blizu

Schuyerville, N. J., sta se dva tovorni

vozova odtrgala od motornega voza

in tekla nazaj po progri. Zadebla

sta v električni voz, kateri je vozil za

vlakom in ga razdrobila. V vozu je

bilo poleg treh uslužbenecov 11 potnikov.

Vse osebe so bile več ali manj

težko poškodovane. Po trčenju so vsi

trije vozovi pričeli goret in so bili

popolnoma uničeni. Med ponesrečenimi

je tudi pastor dr. Daniel Hoffman

Martin iz Glen Falls, ki je zadobil te-
ške notranje poškodbe. Daniel Salvator

iz Thomsons je bila zdrobljena

noga. James Tucker iz Greenwicha

pa ruka.

Poročilo amerikanskega konzula Ellswortha.

Luther Ellsworth, amerikanski kon-
zul v C. P. Diaz, Mehika, je prepoto-
val kraje, kjer so nemiri in poroča-
je, da v Ojinagu samo 100 vladnih vo-
jakov. Insurgentni so dobro oboroženi,
samoj nimajo topov. Njihov voditelj

Madero ni prav voditelj za mehiške

vstase. Na amerikanskih tleh je

na tisoče oboroženi vstašev, ki

čakajo samo na ugodno priliko, da udru-

glo. Ellsworth pravi, da bi

vstaši dosegli uspehe, ako bi imeli do-
bre vojskovodje.

Insgentni so zasedli Namaquippa

in Janos in se otdot šli proti El Val-
le, kateri kraj je zdaj tudi v njihovi

oblasti.

SLOVENSKA VESTI.

Mora plačati \$1000 globec ali bo pa
moral sedeti v zaporu.

CONTEMPT OF COURT.

Arretovanec je predsednik od Austria
Publishing Co. in od "Gesangsver-
ein Oesterreich" ter podpredsednik
od Immigrant Society of N. Y. itd.

V Steeltonu, Pa., je bila dne 11. t.

na blagoslovju slovenska cerkev

sv. Petra. Blagoslovil jo je škof J. W.

Shamanah ob asistenc slovenskih du-
dovnikov č. gg. Štefanija in Ažbeta.

Pri cerkvi je tudi župnikova stanovanje

in šola z dvojnim nadstropjem.

Cerkev je ponos Steeltonovih Slovencev.

Poroka.

V Newarku, N. J., se je poročil v

soboto, dne 10. t. m. g. Martin Man-
tony s hišno posestnico gospico Julku

Skrbe, 162 Norfolk St. Čestitamo!

Hišni posestniki v Newarku.

Mr. Louis Mantony je kupil v Ne-
warku hišo št. 16 John St. za

\$1000. Njegov brat Mr. Anton Man-
tony je kupil pred meseci ob isti

"GLAS NARODA"

Slovenia Daily.
Owned and published by
Slovenia Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
FANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in	\$3.00
" pol leta	1.50
" leto na mesec New York	1.00
" pol leta na mesec New York	2.00
Europe na vse leto	4.50
" " pol leta	2.50
" " celot leta	1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in iz-
jemski nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
comes every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
izdajajo.

Denar naj se blagovno pošiljati po —
Money Order.

Pri spremembah Kraja naravnih
poslov, da se nam tudi prejmejo
Svetišče našnani, da hitreje najde
na naslovniku.

Dopisan in pošiljavanem naredite ta na-
ziv:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Desetmilijonsko darilo.

Dve sto milijonov je podaril Andrew Carnegie za dobrodelne naprave v teku desetih let. Ogromna sveta. Konec si jo predstavljamo. Kaj takega se svet ni videl. Pred petdesetimi leti se ni nobeden človek imel take svete sploh v posesti. Čudimo se, občudujemo — in ospnjeni smo.

Andrew Carnegie je idealist. On sanja o svetovnem miru. In v resnicenje teh njegovih sanj je daroval deset milijonov dolarjev. To je več, kar je sam imel pred 20 leti, zdaj pa je ta sveta samo del njegovega letnega dohodka. Od tega časa, recimo v enem četrletju, si je pridobil pol milijarde dolarjev in velik del tega pridobljenega premoenja je dal na zrodu, ki katerega je izvlekel te milijone. Zgodovinarji bodo našim potomcem pripovedovali o intenzivnem razvoju modernega veklapija in njegove intenzivne dobrodelnosti. — Kneževska so darila, katera je veliki idealist dal na razpolago, da se vresnijo njegove sanje, kajti le sanje so, kar on misli o svetovnem miru. Boji med narodi se ne dajo odpraviti, dokler se ne odpravijo večni varovi vojne — lakota in menasitjnost narodov. Nagon vladarjev po slavi in moči je popred provzročil vojne, zdaj jih provzročuje nagon po učivanju. V boju za obstanek in življenje se zdaj merijo narodi. Ako hoče Andrew Carnegie svetovni mir, potem naj s svojimi milijoni spravi s sveta učiščo, kakoto in poželenje po učivanju.

Kaj so otroci vredni?

Državni zdravstveni urad v California se je bavil z vprašanjem, kaj so otroci in pa tudi odraženi vredni. Po podatkih tega zdravstvenega urada velja otrok od rojstva pa do 20. leta povprečno \$4150, ali vrednost dvajsetletnega človeka je po statistiki o placah za mlade delavce le \$4000. Od leta naprej raste vrednost posameznega človeka in s 30. letom reprezentira že \$16,000. Od te svote odpade \$12,000 na njegov začutek. Od cele svote \$16,000 mora odtegniti \$10,150 za preživljene, tako, da ostane v 30. letih kot pravi dobitek je \$850.

Zdravstveni urad je z National Conservation Congress mnenja, da je povprečna vrednost otroka \$2900. Država zgubi vsako leto vsekodobito sumit približno sto milijonov dolarjev.

Ta podatki zdravstvenega urada navedli, da predočimo ameriško statistično strast. Znano je, da nikjer na svetu se ne vodi toliko statistike, kakor v Ameriki, in nikjer se te preračunava tako malo vjemajo, kakor v Ameriki. Absurdno je, ce niti vrednost posameznega človeka za vlogo v gotovini: nekateri so skoraj nepodobestljivi, medtem, ko drugi niso vredni pipa tobaka. Ravno tako absurdno je dolobevati glavnico vrednosti človeka. Za to nismo absolutno nobene podlage in prečakunde zdravstvenega urada so le omisli, ki najbrže ne odgovarajo resničnosti.

SLOVENCI IN SLOVENKE NA
ROČASTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI
SLOVENSKI DNEVNIK!

Tolstoj in njegovi nauki.

In zdi se, da je svet izgubil na-
vrednosti.

Te besede, katere je napisal Gabriele d' Anunzio o smrti Richarda Wagnerja, je citiral milanski časnik "Corriere della Sera", ko je prišel prvi, poznejše dementiran brzjavog o smrti Leva Nikolajeviča Tolstega.

In res! Treba samo pomisliti, kje je Lev Nikolajevič Tolstoj živel in kake nazore je smel nekajeno razvijati, pa nam bude takoj jasno, da je bil to mož, ki se je visoko dvigal nad navadne zemljane. V Rusiji, uni- birokratični in absolutistični Rusiji, kjer se kaznjuje vsaka svobodna beseda s progantom v Sibiriju, je smel Tolstoj neovirano pisati, da je država organizirana natisle. Založnike, ki so njegove knjige zalagali, so zapirali v ječe, prijatelje in učence, ki so širili njegove nauke, so izgnali v Sibirijo, a Tolstemu se ni skrival nikdar lasa. On je zahteval oblastnij: Ne zapirajte založnika mojih spisov, ne nenecev, ki razvijajo moje nauke, zaprite mene, jaz sem odgovoren za vse to in jaz tudi prevzemam vso to odgovornost. Ali oblastniki so ostali glahi, zapirali so tudi nadaljnje Tolstojeve nenece, dočim so njega samega postili pri miru. On je bil nedokljiv, suveren, ali ne suveren konvečionalnosti, ampak suveren po sili svojega duha, suveren, katerega moč se ni opirala na bajonet, ampak na veliko moralno silo, na kateri temeljijo vsi njegovi nauki in vsa njegova filozofija.

Ko je bil dne 13. marca 1881 umorjen car Aleksander II., je Tolstoj pisal njegovemu sinu in nasledniku Aleksandru III., naj morilcev ne kaznijo, temveč naj jim dà denar ter dovoli prost odhod v Ameriko. Pisalo bi bil moral izročiti carju Aleksandru III. prokurator sv. Sinoda. Pobjedonosec, ki je pa isto vrnil Tolstemu z opazko: Vaš Kristus ni naš Kristus!

In morile so bili seveda občeni. Ako abstrahiramo od njegovih moralnih nauk, so nazori, ki jih je razvijal Tolstoj, danes večinoma praktično neizvršljivi. Tolstega nazori o družbi bi imeli praktično veljavno še tedaj, ko bi bili ljudje dragični, kakoršni so danes. Ker je pa cilj človeštva vendarle, da se moralno vedno popoljuje, utegne priti čas, ko se zgodi tudi to. Le tako je možno umeti izjavo Maksima Gorkega, da pride čas, ko bode možno nazare Tolstega tudi praktično uresničiti. Vendar se zdi, da je ta doba še daleč, daleč. En Tolstoj si jo pač mogel dovoliti, da je hodil okoli v platnem obliki, kakoršno nosijo ruski mužiki, a kam bi prišla, ko bi hoteli vsi posnemati Tolstega? Cilj človeštva mora biti vendarle napredek in vedno napredek. Vendar!

Kaj pomaga materialni napredek, če se pa človeštvo pogaja moralno in vedno večje blato? Cilj človeštva pa ni in ne more biti materialni, ampak moralni napredek. Resnično pa je, da se današnja družba poča v moralnem oziru vedno nižje in vsporedno z vnapnjim, materialnim napredkom raste tudi notranja moralna gniloba. Tolstoj je videl to gniljivo v visoki družbi Rusije in zapadne Evrope. Videl je vse to, primerjal življenje teh civiliziranih in kulturnih ljudi z življenjem priroščnih mužikov-kmetov in še prepiral, da so tudi slednji bolji ljudje. Kot naravna posledica tega je bila, da je prišel do zaključka: Vsa ta tako-nomenovana kultura in civilizacija je človeštvu le v kvar in zato je zaključil ljudem: "Vrnite se nazaj k naravi!" In res! Kaj ima ljudstvo pod vse civilizacijo? Posamezniki imajo pač udobno življenje, a ta udobnost sponzira na solzah, vzdihih in na krviti tisočev siromakov. Civilizacijo pa je pač pripomogla tistim, da žive v sijajnih palatah, a zato je odtrgala milijone od rodne grude, ter jih prisili, da morajo živeti mesto svobodnosti posameznega človeka in s 30. letom reprezentira že \$16,000. Od te svote odpade \$12,000 na njegov začutek. Od cele svote \$16,000 mora odtegniti \$10,150 za preživljene, tako, da ostane v 30. letih kot pravi dobitek je \$850.

Zdravstveni urad je z National Conservation Congress mnenja, da je povprečna vrednost otroka \$2900. Država zgubi vsako leto vsekodobito sumit približno sto milijonov dolarjev. Tako ni imel prav? Ali niso srečnejši kmetski hlapci, ki poslušajo o dolgih zimskih večerih stare tete in babice, ki pripovedujejo razne pravljice, hlapci in dekle, ki si pripovedujejo zgodbe o strahovih, nego mestni delavci in tudi uradniki, ki zamoravijo svoje večere v zaduhih beznicah, v družbi, kjer se uničujejo fizično in moralno? Ali nista na boljši vaški pastir in črednik, ki uživata celi dan sveči zrak v prosti naravi in ki spita po noči na skedenju ali v hlevu, na slami ali na stelji, nego tovarniški delavec, ki dela — ob vedni nevarnosti za svoje življenje — celi dan v zaduhli tovarni in spi zvezcer v sobi, kamor nikdar ne posije solnce? Ogromni večini ljudi torej civilizacije ni izboljšala niti vsekm kmetski fantov zaradi hudo-delava. A notranji človek? Tudi so postal vseč razmer, ki jih je Martij Frass, po domnevi Mar-

rodila civilizacija, slabši, nego je bil prej. Ali mi Tolstega in njegovih naukov danes kljub temu ne moremo, ali nočemo razumeti.

Kakor današnji svet, ki vidi srečo le v materialnem doblrem, ne more razumeti, kako je mogel Tolstoj odkloniti en milijon rubljev, katere mu je ponujal nek založnik za njegove spise in kakor ne more razumeti, kako je mogel odkloniti Nobelovo nagrado, tako ne moremo razumeti niti njegovih naukov. In vendar poznamo nauk, ki ga je učil Tolstoj iz Evangelija, naški, ki se glasi: "Iscite predvsem božje kraljestvo, vse druge vam bude navrženo!" Kolikor smo že čuli vsi te besede, ne da bi bili kaj misili pri tem. In ko se je našel med njimi po dveh tisoč letih človek, ki je hotel dati tem besedam oni pomen, ki ga imajo, ga vendar še nismo razumeli. Vendar, upajmo, da pride čas, ko bude človeštvo nuelo vzvrsene nauke Leva Nikolajeviča Tolstega in se po njih ravnavo. Upajmo!

(Niko Ninič v "Edinosti".)

Izpred sodišča v Ljubljani.

Huda ženska.

Pri posnetniku Fran Vrhovcu v Spodnji Šiški je pred leti stopila v službo sedaj 29 let starca Jera Šavščeka iz Srednje vasi. Jera Šavšček je, kadar je to v tem kraju obči znamo, zelo huda ženska, nagle jeze, ki tudi svojemu gospodarju ni prizanala. Vrhovec se bi jo bil rad rešil, a njegov trud je bil zamaš. Gospodar je imel pa pri hiši tudi stalnega delavca v osebi Fran Mikliča. Ta možiček je imel zopet to nadleglo, da je, kadar se ga je male napisil, vedno nagađal in zmerjal Jero Šavšček. Zato mu pa ta nič nima dobra. Dne 7. oktobra zjutraj — bila je ravno nedelja — je domača delavka Ana Sluga v več obdolženo česa. Skozi več pride nekajno vinjen Fran Miklič ter se začne s Šavščovo prekratki, češ, da ima uši. Očital ji je tudi, da je ona gospodarja zapeljala in letala za njim, da ga je učela. Gospodar je poklical Mikliča po plačo. V tem, ko je ta spravljal svoj denar v žep, obrnjena s hrbotom proti durmu, vstopila je Jera Šavšček s tolkancem v rokah, ter ga ujim trikati udarila. Miklič je imel še toliko moči, da se je vlegel hlevu na svoje ležišče, kar je postal kmalu nezavesten. Prepeljali so ga še isti dan v deželno bolničko, kjer je drugi dan vsed zaobljene poskodbe na glavi umrl. Raztelesenje trupla je degualo, da je stril obdolženik udaril Mikliča ne temenijo zagodbine in senčenja. Pretrgana pa je bila tudi žila odvodnica, kar je vsed krvanja v možganu prvorčilo njih otrpujanje. Jero Šavšček dejanja ne more tajiti, izgovarja se le na svoje razburjenje in hudo jebo z času, ko jo je Miklič v več zmerjal in se z njim prepravil. Obdolženka je bila oproščena.

Izpred sodišča v Trstu.

Radi ubejstva.

Pred tržaškim poročnim sodiščem vrisla se je razprava proti Josipu Vulci radi ubejstva. Predsedoval je predsednik deželnega sodišča dr. Milivoj. Obtožba je zastopal državni predsednik dr. Tomičič, branil je dr. Lanze. — Iz otožnice posnemamo:

Dne 20. avgusta t. l. okoli 10. ure zvezče so šli 4 mladenčki pevajo po Corsu. Ko je četverica slišalo minimo Greinizove hiše, je naletela na nekoga človeka, ki je bil pisan in se je epotkal. Eden četverice je tega človeka hote ali nehoti sunil. Nastalo je pričkanje in zdajo se je že, da se vse mirno izvrši, kar je pričel nekoli mladenčki, ki se je prial vmejavati. Omenjena četverica je došla pozvala, da se oddalj, ali ta je nato poleg poti noč in je istega z vso silo snail v pijačo, 22letnega Karla Marsiča, ter je potem zbehal. Marsiča se odnesli na zdravniško postajo in potem v bolnišnico, kjer je dva dni za rano umrl.

Omenjeni došleci, ki je Marsiča rabil, se je zatekel v kavarno "Diana", kjer so ga arretirali in odvedli na policijo. Identificirali so v njem mizarija Josipa Vučića, rojenega 1889 in doma iz Mostarja.

Na razpravi je Vučić skesan priužal svoj zločin. Zaslišani je bilo več prič. Na podlagi pravorcev poročnik je izvedel obdolženico Vučića na pet let težke ječe. Obojenec je izjavil, da vsprejme kazen.

Staro praznoverstvo in novo znanstvo.

Da ni pisano v zgodovinskih spisih, bi nikdo ne verjel, da so ljude nazaj par večov verovali, da je oslov duh zdravilo proti zastupljenju. Še celo med izobraženimi so nekateri, ki verujejo, da so naša možgane ob času polne lume večje, kakor pa običajno, ter da se krči in prehlada reumatizma da zdraviti z coprijo in zagovarjanjem. Rane in druge zdravniške operacije so opravljali nadavno brivci in slični.

Dolgo je trebalo svetu, da se je to praznoverstvo in zdravljene odstranilo. Danes ne gre bolnik k brivevu, kakor tudi neče ni k hovatu, da ga zdravi od reumatizma ali krča — to danes vsakdno dela z Pain Expellerjem. To zdravilo je priznano po celem svetu kar najbolje, posebno po zimski, saj je mnogo prehlad. Imejte Pain Expeller vedno pri roki, da ga imate čim se bolezni javi. Vsak lekar na prodajalni prodaja in sicer po 25 in 50 centov stekljenica. Pravi je samo oni, ki je v takih skaličkih, kakor je v naslikana.

F. Ad. Richter & Co.

215 Pearl St., New York.

Dr. Richterje Congo pilule olajšajo zaprtje. Cena 25 ali 50 centov.

Slovensko katoliško

sveteBarbare

Za Zjednjene države Severne Amerike.

Sedež: Forest City, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pensilsvaniji.

ODBORNIKI:

Predsednik: ALOJZIJ ZAVERL, P. O. Box 685, Forest City, Pa.

Podpredsednik: MART

Jugoslovanska
Katol. Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota
Sedež v ELY, MINNESOTA

URADNIKI:

Predsednik: FRANK MEDOSH, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROZICH, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajnik: MARK KERŽIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
Blagajnik: IVAN GOVZE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsed. nadz. odbora, 1700 E 25 St. Lorain, O.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115-7th St. Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, predsed. porot. odbora, P. O. Box 138 Bardine, Pa.
IVAN MERHAR, drugi porotnik, P. O. Box 95, Ely, Minn.
STEFAN PAVLIŠIČ, tretji porotnik, P. O. Box 3, Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Mestna hranilnica ljubljanska izkazuje stajne hranilnih vlog koncem meseca novembra 38.587.934 krov.

Krava ukradena je bila v noči od 1. na 2. t. m. na Fuzinah pri Ljubljani nekemu posestniku.

Nova narodna kolek je naročila družba sv. Cirila in Metoda. Izdelan je umetniško in nosi sliko pokojnega mence Karola Kotnika.

Umrl je v Polhovem Graebru dne 29. novembra oče kraljskega mojstra Ivana Slana, Matevž Slana, v starosti 70 let. N. v. m. p.

Delavški gibanje. Dne 30. pr. m. se je z južnega kolodvora v Ljubljani odpeljalo v Ameriko 135 5Macedonov, 42 Hrvatov in 5 Slovenscev; 13 Macedonov je šlo iz Černosti v Zagreb, 10 Hrvatov pa na Reko.

Ljubljana ima 1963 živ., ki stope v 236 ulicah, oziroma trgovih in cestah. V posameznih okrajih so takole razdeljene: I. ali solski okraj 200; II. ali Šentjakobski okraj 235; III. ali dvorski okraj 300; IV. ali kolodvorski okraj 448; 5. ali predkraji Hradeckava vas, Novice itd. 245, VI. okraj ali Vidmat 125 hiš. V zadnjih 10 letih je dobro 53 ulic, oziroma trgov in cest nova imena.

Vrtna krasota na izletu. Dne 28. pr. m. dopoldne je v ljubljanski zvezdi po snegu korneala velika vrtna krasota (bufo cineraria) v nemalo zabavo mimodočega občinstva. Živali je najbrže izvabili iz varnega zatoka južno vreme na sneg. Na cesti pa je začela presedati radovnost ljudi, da jo je zopet uhrala v svoj varč.

Zadnji 11.11. letev. Dne 24. 11. je stražnik zasnel nekoga delavca, ki je lovil na nekem vrtu na Opekarški cesti v Ljubljani ptič na limanec. Za vabljeno je imel privezanih na vrvi več živil vrabcev.

Umrl so v Ljubljani: Dne 25. nov.: Calentin Vrančič, opok. pušnik prisilne delavcev, 67 let. — Dne 26. novembra: Marija Dražibek, gostilničarka in posestnica, Bohoričeva ulica 9. — Marija Kurač, posestnica žena, 70 let, Sv. Florjanova ulica 5. — Katarina Tomac, zasebnička, 73 let, Poljanška cesta 20. — Dne 27. nov.: Adolf Rak, delavčin sin, 3 mesecov. Radečega cesta 1. — Marija Tešar, zasebnička, 86 let, Karolinska žemlja 9. — Marija Sterle, živinogradnjavačka žena, 73 let, Radečega cesta 11. — Josip Simonič, realni laborant, 60 let, Gospodarska ulica 5. — Dne 28. novembra: Olga Česnovar, gostilničarka, 8 let, Dolenska cesta 3.

Nova veleizdajnička aféra v Ljubljani. C. kr. drž. pravduštvu vlagata pri e. kr. deželnem sodišču v Ljubljani proti Slavju Škerlj, enemu v mestni zastavljavnicu, ter Ignaciju Siardu, kuijgovezu, oba v Ljubljani, sledoč otožno: I. Slavju Škerlj je s tem 1. da je pri splošnem zboru javnega skupinske društva "Narodno deželna skupina" v Ljubljani dne 31. julija 1910. predlagal resolucijo, v kateri se pozdravlja kot mučeniki svojega prepiranja clasni narodno-socijalne stranke, ki so bili v Pragi obsojeni radi hudodelstva po §§ 9 in 222 kaz. zak., skušali opravljevati po zakonih prepovedana dejanja; 2. opustil kot član društvenega predstojstva NDO in kot načelniki vajenske skupine omenjeni splošni zbor naznani oblastini. — II. Ignacij Siard pa je s tem, da je pod 1. 1. omenjeno resolucijo prebravil je dal na glasovanje, pripravil k izvršitvi hudodelstva po zakonih 30 km oddaljenem od "metre na morju" v provinciji Galiciji preprečil zoper javni red in mir po § na Španskem; služil je tri leta pri

španском 17. pešpolku in potem hold po svetu brez dela, ne da bi vedel, kod je bobil. Živel je od berzacija. Sodnik mu je dal tri dni v zaporu casa, da se odpočije od "španškega" potovanja, potem bo izročen španškemu konzulu v Trstu.

Sejmski uzmoviči. Kakor vsako leto, tako so tudi letos bili tatovi na Andrejevem sejmu v Celju prav predno na delu. Neki uradniški soprog je bila ukradena iz žepa zimske jope denarnica vsebinsko 25 K. Opazila je, da je neko segnil v žep in izmaznil denarnico, a bila je tako presečena, da se ni mogla gamiti, ko se je uzmoviči mirno odstranil. Okradeni so bili tudi: neka posestnica iz Prebolda za 20 K. soproga nekega postajnega služa za 7 K, neki posestnik tudi za 7 kron, in še mnogo drugih oseb, ki pa niso vložile ovadbe. O uzmovičih ni nikakor sledi.

Razmere pri 87. pešpolku v državnem zboru. Socijalistični poslanec Resel, Pongratz in tor. so vložili na deželobrambni ministra sledoč interpellacijo: Pred dvema mesecema je bil poddesetnik Feliks Tovornik od 87. pešpolka izročen tržaški garnizinski sodnici, ker so način prijem stenografske skice nekega članka, ki je bil objavljen v "Narodnem Dnevniku". V določenem članku se je poročalo o raznilih nerodnostih glede nakupa v prodaje neke slame. Poddesetnik Tovornik ne stoji s člankom v nobeni zvezi in ga je samo iz radovnosti za sebe stenografsko. Kakor smo izvedeli, je Tovornik obdolžen "izdaje vojaških tajnosti", ker se smatra, da je na pisal določeni članek. Kakor se iz aktov razvidi, Tovornik odločeno zanika, da bi bil s člankom v kakih zvezi. Kako nedostatni so proti njemu dokazi, se razvidi iz tega, da garnizionski sodišči tudi v drugi smeri išče pisec določenega članka. — Dolgi preiskovalni zapor Tovornika dokazujo, kako brezobjarno se pri tržaškem garniziskem sodišču postopa naprem osebni prostoti in zdravstvenemu stanju vojašča. Samo na podlagi doznavanja je pridržan poddesetnik Tovornik na mesecev v preiskovalnem zaporu in tako je izpostavljen vsem fizičnim in duševnim škodam, ki so posledice tega zaporja. Podpisani stavijo vprašanje: Ali je deželobrambni minister pripravljen unikriti, da se proti poddesetniku Tovorniku od 87. pešpolka od garnizionskega sodišča uvedena preiskava vodi objektivno in kakor najhitreje izvede?"

S kuhinjskim nožem zabolel. Ručarja F. Bach in Karol Kopriča v Hrastniku sta bila že dalj časa v sorodstvu, a sta vendar stanovana skupaj v enem stanovanju. Pred nedavno sta poplavila v različnih gostilnah. — Bach se je vrnil prej domu in še spat. O polnici je prišel k njemu njegov prijatelj Andrej Pajk, da bi se kaj pogovarjal. Medtem je prišel Kopričev domov, ki je bil malo vijenjan. Stopil je k postelji, kjer je ležal F. Bach, ter mu dal hvez poveva zanikne. Bach je skočil nato in postelje, zgrabil na oknu ležeči kuhinjski nož in zabolel Kopričeve v celo tako močno, da je padel na blizu postelje. Grobošek se je prepričal, da mladi mož sploh ni bil zadev. Kroglja je šla pod paziščem na lev strani v tla.

Prepodvani sejmi. V ledilni silnega razširjenja živilske bolezni in goberci in parkljih je odredila namestinja, da so do preklica prepodvani vsi živilski sejni (razen konjskih) po letnem spod. Štajerskem in tudi po množih Srednje Štajerske (Wildon, Lipnica, Črnivec itd.). Imenovana bolezni se je osobito razširila v rogaškem okraju.

Tatinska dekla. Kavarnačica Kamilja Preuz v Celju je naznana pri policiji, da je bilo v noči od 1. t. m. ukradeno iz nezaprte sobe kribo iz ledilne v vrednosti 12 K. Tatvine osumnjave je od 15. nov. v službi se nahajača dekla Alojzija Raubal iz Murskega, ker je samo ona ob času tatvine bila v sobi. Raubal je pri začiščanju priznal, da je ukradla kribo iz ledilne v pohorskih gozdovih, da bi jo zasnela. Zajela je pri tem nekega sunljivega moža, ki pa ni znal ne nemški, ne slovenski, ne kaj drugi avstrijski jezik. Na sodnji v Marenbergu niso vedeli kaj z njim početi, pač pa so spoznali, da ne govori italijanski. Mož se jim je zdel "Španški" in poslali so ga v Maribor. Končno so ga tudi spoznali za "Španca". Izvedeli so, da nika koncipijent za nekaj Španaca. Te je res spoznal iz "Španškega" roparja, kolikor je bilo ravno potrebo za informacije. Mož se je poimel Manuel Lamš, rojen je 1. 1875. v neki kmetiji 30 km oddaljenem od "metre na morju" v provinciji Galiciji preprečil zoper javni red in mir po § na Španskem; služil je tri leta pri

Beračenje msgr. Kayserja. Msgr. Kayser, ki je sedaj v preiskovalnem zaporu v Celovcu, je tudi na sumu, da je v zadnjih treh letih pod zvitno pretezo, češ, da potrebuje denarja za razdržavanje sv. Antona razpšiljal prosjačka pisma za denar, a da je dobljen denar porabil za druga pridobitna podjetja. V nekaterih slučajih je obljubil, dobljene zneske obrestovati z 4 odstotki in odpalčilo kapitala od 1. 1912. naprej v letnih umitih po 4000, 5000, 6000 krov itd. z izzrenjanjem do popolnega izbrisja vseh vlog; s tistimi je skupaj rezervirala proti jugu in se načinjevali.

Poslil je poštni znak za pokritje poštnine in dobili bodete brezplačno krasen zidni koledar za leto 1911. — Poslil je poštni znak za danes!

Ban Tomasić za hrvatsko kraljestvo v Istri. Tomasić je podaril iz sredstev hrvatske vlade Družbi sv. Cirila in Metoda za istro 5000 K.

Bosanski sabor je v seji dne 29. novembra z vsemi proti 3 glasovom sprejet predlog za zgradbo deželnih dvorov s stroški 1.200.000 K. — Zadstopnik Jndov, poslanec Jesua Salom, je polnil svoj mandat in se razpiše nova vladitev.

RAZNOTEOSTI.

Umrl je v Šibeniku v visoki starosti veleposilstek Mati Bogdanović, oče veletržca Ante Bogdanovića v Trstu.

Nesreča na električni železnici v Zagrebu. Dne 21. novembra je voz električne železnice zasnel nekoga pisanega moža in ga podrl na tja. Pri tem ga je deska za vstopanje težko poškodovala na čelu, a bo najhrže okreval. Vodja motorja se je tako prestrail nesreće, da ni mogel voza praviti zopet v tek.

Češki Sokoli v Srbiji. Ministrični svet je sklenil, da pozove na Srbsko 12 čeških Sokolov, da bodo neli telovadivo v srednjih šolah.

Mesto Split — Masaryku. Zadstopniki vele hrvatskih strank v Splitu so sklenili v svoji zadnji seji izročiti prof. Masaryku v zahvalu za njegov odločen nastop v znani aferi ponarejenih dokumentov posebno spomenično, katera se boste sestavila v sporazumu z občinskim občinom in jo bodo podpisala vse splitsko prebivalstvo.

Dalmatinska stranka prava je imela dne 15. novembra v Splitu prvo posvetovanje. Na dnevnem redu ni bilo posebno važnih stvari ter je bilo posvetovanje bolj za poizkušajo. V glavnem se je razpravljalo o centralizaciji časopisa, ne da bi se kaj konkretnega ukrenilo. Izvoljena je bila tudi nova uprava, med drugimi dr. Alfrevič.

ŠTAJERSKE NOVICE. Kaznovan tat. Dne 12. novembra je bila ukradena nekemu posestniku v Prosenškem pri Celju krava v vrednosti 280 K. — Ukradel jo je neki Jakob Tilej ter jo ponujil posestniku Janezu Senkerju v Ponikvi za 270 K. Ker Tilej ni imel živinskoga potnega lista, je stvar bila sunljiva in Senker je naznani "prodajalec" orozništva. Tilej je bil od celjske sodnije obojen v 6-mesečni ostri zapor.

S kuhinjskim nožem zabolel. Ručarja F. Bach in Karol Kopriča v Hrastniku sta bila že dalj časa v sorodstvu, a sta vendar stanovana skupaj v enem stanovanju. Pred nedavno sta poplavila v različnih gostilnah. — Bach se je vrnil prej domu in še spat. O polnici je prišel k njemu njegov prijatelj Andrej Pajk, da bi se kaj pogovarjal. Medtem je prišel Kopričev domov, ki je bil malo vijenjan. Stopil je k postelji, kjer je ležal F. Bach, ter mu dal hvez poveva zanikne. Bach je skočil nato in postelje, zgrabil na oknu ležeči kuhinjski nož in zabolel Kopričeve v celo tako močno, da je padel na blizu postelje. Grobošek se je prepričal, da mladi mož sploh ni bil zadev. Kroglja je šla pod paziščem na lev strani v tla.

KRASNO DARILO ZA NOVO LETO. Pošljite tako dr. J. E. Thompsonu, 342 W. 27th St., New York, N. Y., nekaj poštnih znakov za pokritje poštnine in dobili bodete brezplačno krasen zidni koledar za leto 1911. — Poslil je poštni znak za danes!

(v 24)

KROŠNJA NOVICE.

Borovje. (Ljovska srča.) V medverniškem občinskem lovu v resničnih logih je ustrelil mlad lovec Valentijn Krab diž dviha labuda. Rečen pleh je razstavljen v izložbi konzumnega društva in je predmet splošnega občindovanja. Krila razpeta merijo 2.40 m, tehtajo pa okoli 15 klg. Poleg tega so načrtili tudi dan 1. sravnja in pet zajev.

Beračenje msgr. Kayserja. Msgr. Kayser, ki je sedaj v preiskovalnem zaporu v Celovcu, je tudi na sumu, da je v zadnjih treh letih pod zvitno pretezo, češ, da potrebuje denarja za razdržavanje sv. Antona razpšiljal prosjačka pisma za denar, a da je dobljen denar porabil za druga pridobitna podjetja. V nekaterih slučajih je obljubil, dobljene zneske obrestovati z 4 odstotki in odpalčilo kapitala od 1. 1912. izvirje delitev Španškega živilskega učiteljišča po narodnosti in sicer tako, da se ustanovita dve samostojni učiteljišči, eno slovensko in eno italijansko.

Poklonjenje državnega poslanca Doberniga. 19. novembra je umril v Djekšah na Koroškem Jožef Kasl, posilstnik. Mož, Slovenc, je bil brat 28. julija v Djekšah umrle Marije Dobernik, rojene Kasl, ki je rodila sedanjo voditelja nemških nacionalev in državnega poslanca Doberniga, katere tako sovraži vse, kar je slovensko.

PRIMORSKE NOVICE. Delitev živilskega učiteljišča v Gorici po narodnosti. Italijanski drž. posl. Ussai je stavil v poslanski zbornici interpellacijo, v kateri vpraša načnega ministra, je li voljan storiti vse potrebno, da se že začetkom Španškega leta 1912—13 izvrši delitev Španškega živilskega učiteljišča po narodnosti in sicer tako, da se ustanovita dve samostojni učiteljišči, eno slovensko in eno italijansko.

"Španški ropar" v Pohorju. Pred nekaj časom je nadlegovala prehivalce v Dravski dolini nekaj roparja banata. Orožništvo je patruljiralo noč in dan v pohorskih gozdovih, da bi jo zasnela. Zajela je pri tem nekega sunljivega moža, ki pa ni znal ne nemški, ne slovenski, ne kaj drugi avstrijski jezik. Na sodnji v Marenbergu niso vedeli kaj z njim početi, pač pa so spoznali, da ne govori italijanski. Mož se jim je zdel "Španški" in poslali so ga v Maribor. Končno so ga tudi spoznali za "Španca". Izvedeli so, da nika koncipijent za nekaj Španaca. Te je res spoznal iz "Španškega" roparja, kolikor je b

SLOVAN DELAVSKA PODPORA ZVEZA

Vznanovljena dat 16. avgusta 1916.
Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penns.
• sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomočni tajnik: JOSIP SVOBODA, R. F. D. 1, Box 122, Conemaugh.
Blagajnik: FRANK ŠEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomočni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, pred. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAŽIŠAR, nadzornik, Box 511, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunle, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

A. K. E. BRALLIER, Greeve St., Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, oskroma nih uradniki so aljudno proleni pokiliti dober naravnost na blagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V sledaju da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh kjerisiblo v poročilih glavnega tajnika kakje pomanjklivosti, naj se to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

Rosana.

Spisal Josip Stritar.

(Delje.)

Beseda "gospod", katero je zdaj zopet slišal čez dolgo časa, zadela je Skalarja neprjetetu; nekako užaljen je bil, zato mu je bilo v tem trenotku nemogoče govoriti z njim tako prijazno, kakor je bil sinčki sklenil; premagovala ga je zopet druga stran srca. Nekeko mrzlo ji odgovori:

"Že zopet tako govorš, dekle? Zdi se mi, da se že kesna svoje obljube. Nestanovitna stvar je ženska, tudi ti si ženska!"

Te bridle besede so v zadrgo pravile ubogo deklico, tako da ni vedela pri tej priči, kako naj bi odgovorila. V tem se Skalar pomisli, da ji ni dal pravega odgovora na njenega vprašanje; mirno ji reče, a tudi ne kaže prijazno:

"Jaz se te nischa naveličal, brez skrbi bodi!"

Na to Rosana:

"Če je res tako, zdaj pa drugo vprašanje, kaj sem vam storila, da vam ni prav; s čim sem vas razčitala, da ste tako hudi name; kaj sem pregrše, četudi nerada?"

"Ti nič, ti nič!" odgovori ji strastno obrnviš se v stran. Rosana ga ni razumela; vedeti ni mogla, da mu je s svojim nedolžnim vprašanjem razdržala staro rano; nerazumno ji je bilo, zakaj je tako povdarijal besedo: ti. Molča je stala, ne vedoč, kaj bi mislila, kaj govorila. Čez nekaj časa se obrne Skalar zopet proti njej:

"Rosana, kako je bilo ime tvoji materi?"

"Majda!"

Rosana ni opazila, kako ga je zadele to ime; kakor blisk je nekaj šinilo čez njegovo obliče. Ali še mu ni bilo dovolj gotovosti; čez nekaj časa vprašala v zamoklem glasu:

"Iz katerega kraja?"

"Ime ne vem; ali ga nisem slišala nikoli, ali sem ga pa pozabil. Samo toliko se spominjam, da niso bili prav iz mesta, vendar bližu nekega mesta doma; v samki hišici pod gristem; kolikokrat so mi pripovedovali, kako srečni so bili tam!"

Zdaj je bilo Skalarju vse jasno, vse gočovo. Molčal je nekoliko časa; nasprotna čuvstva sta se borila v njegovem sredu; boj je bil kratek, usmiljenje je premagal strast. Otajal se je sovrašta led, ki mu je obdajal srce; če gorko mu je bilo sreco; tih radosti kar mu razvelati temno obliče, oku mu rosi, lep je bil Skalar v tem trenotku.

"Pridi, prideš mi na moje sreco," vabi jo z odprtima rokama, "pridi, Rosana; četudi nisi moja, budi moja. Tolabla mi bodi, radost moja na stare dni; pozabiljeno bodi, kar je bilo; pogleg tebo hočem pozabiljiti, kar sem pretrpel; skupaj bodeva živelak kakor oče v hei!"

Rosana se ne gane z mesta; čudne, verazumljive so ji bile njegove besede.

"Vi ste poznali mojo mater!"

"Poznal - azi se mi, da sem jo poznal. Ali pustiva to; misli si, da sem tvoj stric, njece, ali kaj takega. Ali potelj biti moja, Rosana!"

"Ali ste mi v rodini?"

"V rodnu ali ne, kaj to! Jaz bi tudi lahko kmil takoj bleško, prav v tvojih

letih bi bila in ravno taka, ravno tako lepo, ljubo, srčno dete, kakor si ti, Rosanka moja!"

"Govorili ste o moji materi, odgovorite mi še, najljubše, najslajše mi je govoriti o nji. Poznali ste jo, morebiti veste kaj več o nji."

"Dovolj, preveč, ali govoriti ne morem, ne smemi; ne umela bi me, in to je dobro; ti si še mlada, nepokvarjena, nedolžna!"

"Moja mati so bili tudi nedolžni," zavpije strastno Rosana. Vsi izpremenjena je bila v tem trenotku; to ni bila več krotka, boječa deklica. Oči so se ji svetile, stala je in govorila slovesno, kakor priča pred sodbo, priča za nedolžnost svoje matere. Pred očmi ji je bila bleda materina podoba, ko je ležala na smrtni postelji, spomnila se je njenih zadnjih besed, njenih oporoke, da naj priča za nje pred svedom; zdar je imela priliko izpolnit svojo dolžnost. "Moja mati so bili tudi nedolžni!" te besede je govorila v tako prepričevalnem, izglobočine sreca izhajajočem glasu, da bi bili tudi pri sodbi veljale. Skalar ji odgovori v neskončno bridko:

"Tvoja mati nedolžna! Ne govoridekle, česar ne razumeš!"

"Jaz nicesar ne razumeš, ne govoridekle, česar ne razumeš!"

"Da, so bili moja mati nedolžni! Molčala ne budem, pred svetom hčem upiti in pričati: Moja mati so bili nedolžni!"

"Tvoja mati nedolžna!" poujavlja Skalar.

"Da, nedolžni; sami so mi rekli, in kako so mi rekli! Na smrtni postelji, ko se najbudočnejši človek ne laže, da moja mati so niso lagali!"

Oba molčita. Čez nekoliko časa, po kratkom premisleku seže Rosana v svoje nedrije, vzame iz njega povezane liste, ki jih je ves čas zvesto hranila, ter jih poda možu. reko:

"Jaz ne vem, ali je prav ali ne; vendar ne morem si kaj; ako ne verujete mojim besedam, nate, tu so dokazi, berite!"

VII.

Roke so se tresle, kolena se šibila Skalarju, ko je prijal izročene mu liste. Čutil je, da je prišlo najimenitejše, odločilno trenotje njegovega življenja; zdaj se mora razsoditi njegova usoda, in bal se je to razsodbe. Že je hotel vrniti te liste, kaj mu pa razdeno? Vendar, zgodi se, kar hoče, vedeti mora vso resnico. Da ne omalanc, sede na bližajo klop pod hramom ter začne razvezavati skrivnosti zavitek. Kakor sodna priča je stala Rosana molča poleg njega in oči uvaži, kako srečni so bili tam!"

Prvi list, ki ga zagleda, imel je napis: "Mojemu možu", in govoril je tako:

"V črni zemlji bodo trohleme moje kosti, ko ti pride, in trdno vero imam, da ti pride te list v roke. Zapovedal si mi — to je bila zadnja beseda twoja, moje slovo — da ti ne smem niti kdar več pred obličje. To zapoved sem izpolnila, težko ali laško, izpolnila sem jo. Nikdar te ne budem videla, ne mene, ti. Ali prepovedal mi nispi. Pisati. In vendar tudi s pisanjem te nisem nadlegovala; pišem ti zelo,

"Vi ste poznali mojo mater!"

"Poznal — azi se mi, da sem jo poznal. Ali pustiva to; misli si, da sem tvoj stric, njece, ali kaj takega. Ali potelj biti moja, Rosana!"

"Ali ste mi v rodini?"

"V rodnu ali ne, kaj to! Jaz bi tudi lahko kmil takoj bleško, prav v tvojih

E.C. COLLINS
ustanovitelj

AKO TRPITE NA:

Želodnej bolezni, slab prebavi, drži, kožni bolezni, ali oko imate reumatizem, globočino, hribovino, nadutino ali jetiko, srčno napako, nervoznoznot, zlati zlo, kilio, ali bolezni pljuje, jetre, ledic učen ali oči. Napinjenost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trabilo, neuralgijo, mazuljajo ali kakre druge notranje ali vnetne bolezni, kakor tudi spolne bolezni, pisite ali pa pride osebno, na navedeni naslov na kar Vam bude poma-

gano. Pošljite 10 centov v znakovah, in dobili boste brezplačno znamenje od Dr. E. C. Collinisa pisano knjigo, "Clovek njegovo življenje in zdravje katero je v vsakej hiši zelo potrebna."

sama onemu, kateri vam črno na bolem svoje upljivno delovanje in mnogobrojne uspehe z originalnimi priznaji in pričami jasno dokaza. Prazno oglaševanje, prazne obljube in samohvale se nikdar niso veljale. Ljudje naj so sami hvalijo in priporočajo. Poslušajmo resno besed naših lastnih rojakov z katerimi naše solidno delovanje, čudovito uspehe priznajo ter nas vam priporočajo. Zaupajmo naše zdravje same onim zdravnikom, kateri se že mnogim življenje resili in nametljivo ga mladostnemu neuskušenemu zdravnikom in samohvalenem, da bi se nad nimi učili in prakticirali.

Slavni zdravnik od The Collins New York Medical Institute kateri je največji in najslavniji v celi ameriki, smemo reči najprijoljivejji na celotnem svetu, — zamorce dokazati preteklost katera ne najde para na celotnem svetu. To vam na tisoč

Berite te pisma naših rojakov in sodite sami:

VERUJTE IN ZAUPAJTE SVOJE ZDRAVJE

Spôsobov!

Dobri v slavni zdravnik od The Collins New York Medical Institute zaslužuje največjo zahvalo od trepičih in bolnih ljudi. Jaz sem se zdravila leta in leta ali mojega teleske dibanja, slabega teka prse in srčne napake se nisem mogel resiti ter sam postajala dan za dnevno slabša, dokler se nisem obrnila in poskusila zdraviti od teh zdravnikov. In hvala najvišjemu in njem ker so mi tako lepo pomagali. Danes po kratki zdravljenju sem ozdravljena. Prosim, da jim izroči moje najlepše zahvalo. Jaz jih budem vsem mojim prijateljem najtopleje priporočala, ker to zaslužijo. Z spôsobovanjem

Mrs. Juliija Kalman, 354 E. 54 Str., New York.

Ako na katere koli bolezni trpite obrnite se takoj osebno ali pa pismeno na Dr. S. E. Hyndman vrhovnega zdravnika od

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Uradne ure, za osebne obiske so: Vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan Ob nedeljajo in praznikih od 10 do 1 popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

140 WEST 34th STREET NEW YORK, N. Y.

Mike Polak
358 Helen Str., Mc. Keas Rocks Pa.

Spôsobov!

Spôsobov!